

हृदयलेख m. verschieden von हृदयोत्थ Siddh. K. zu P. 6,3,50 (49).
हृदयवत् adj. von हृदय, = हृदयानु u. s. w. P. 5,2,122, Vārt. 6.
हृदयवृत्ति f. Herzensstimmung Spr. (II) 2810.
हृदयव्याधि m. eine Krankheit des Herzens, — der Seele Spr. (II) 5034.
हृदयमूल m. ein Spiess, an welchem das Herz des Opfertiers gebra-
ten wird: elliptisch die Handlung des Bratens TS. 6,4,1,4. Çat. Br.
3,8,8. 6,2,2,38. 9,5,1,41. Kāṭh. Ça. 6,10,1. ०मूलान्ते am Schluss die-
ses Vorganges 5,11,26. ०मूलान्ताः पशवः die Thiere (d. h. ihr Opfer)
schliessen mit Çāṅkh. Ça. 6,1,36. उपोयमान während er angesteckt wird
Âçv. Ça. 3,6,23. 4,12,7. Gṛh. 1,11,15. Līṭ. 5,4,6.
हृदयशोक n. = हृदयोक्ता Herzenskummer P. 6,3,51.
हृदयसिंघु adj. herzumklammernd AV. 8,9,2.
हृदयसंधि m. Verbindungsstelle am Herzen: ०पीडा Suçr. 1,35,3;
vgl. 340,11,20.
हृदयसंमित adj. in der Höhe des Herzens Çāṅkh. Ça. 1,10,7.
हृदयसाहि m. N. pr. eines Fürsten (شاه) Verz. d. Oxf. H. 140, b,
No. 285.
हृदयस्थ adj. im Herzen ruhend: मनोरथाः Pāṇāt. 46,19. im Her-
zen —, im Innern des Körpers befindlich: कृमयः Suçr. 2,466,6.
हृदयस्थान n. Herzgegend, Brust H. 602. Halā. 2,372.
हृदयस्पर्श adj. das Herz berührend Gobh. 1,2,29. — Vgl. हृदिस्पर्श.
हृदयकारिन् adj. das Herz raubend, — hinreissend, entzückend Spr.
(II) 4553. Rīgā-Tar. 4,436.
हृदयाकाश (हृदय + आ०) m. Herzhöhlung Ind. St. 1,258.
हृदयात्मन् (हृदय + आ०) m. Reiher (कङ्क) Çabda. im ÇKDa.
हृदयानुग (हृदय + अनुग) adj. (f. घ्रा) dem Herzen willfahrend: Freund
Kām. Nirṛ. 4,70 (= ममज्ञ Comm.). Rede Spr. (II) 2916.
हृदयभरण (हृदय + आ०) m. N. pr. eines Sohnes eines Kālidāsa
Verz. d. B. H. No. 574.
हृदयामय (हृदय + आ०) m. Krankheit des Herzens, — des Innern
überh. AV. 5,30,9. 6,14,1. 127,3. = हृद्रोग Bṛhāsp. 7.
हृदयौलु adj. von हृदय P. 5,2,122, Vārt. 6. AK. 3 1,3. H. 345.
हृदयावर्त्तिक (हृदय + आ०) adj. Jmdes (gen.) Herz gewinnend Rīgā-
Tar. 6,320.
हृदयाविवृध् (हृदय + विध्) adj. VS. Pāṇ. 3,96. P. 6,3,116. 1) herz-
durchbohrend RV. 1,24,8. Bṛhāsp. 6,73. — 2) im Herzen wund AV. 8,6,18.
हृदयाविन् ved. adj. von हृदय P. 5,2,122, Vārt. 1.
हृदयिक adj. von हृदय P. 5,2,122, Vārt. 6.
हृदयिल्लु adj. von Wurzel (!) हृद् Vop. 26,166.
हृदयिन् adj. von हृदय P. 5,2,122, Vārt. 6. Gāṭh. im ÇKDa.
हृदयेश 1) m. (हृदय + ईश) a) Herr des Herzens so v. a. Gallebter,
Gatte Trai. 2,6,10. 516. — b) N. pr. eines Fürsten (vgl. हृदयनरपति)
Inscr. in Journ. of the Am. Or. S. 7,10, Çl. 38. — 2) f. घ्रा (हृदय +
ईश) Herrin des Herzens so v. a. Gattin, Gallebte H. 516.
हृदयेश्य adj. im Herzen ruhend: क्रोध R. 6,34,21.
हृदयेश्वर (हृदय + ई०) m. 1) Herr des Herzens so v. a. Gallebter,
Gatte Z. d. d. m. G. 27,100. — 2) N. pr. = हृदयेश 1) b) Inscr. in
Journ. of the Am. Or. S. 7,10, Çl. 34.

हृदयोद्धर्तन (हृदय + उ०) adj. das Herz zersprengend; m. N. pr.
eines Dämons Hariv. 9563. so ist auch zu lesen st. हृदयो वर्तुलः im
Citat aus Vāṅpi beim Schol. zu H. 210.
हृदयोद्दिष्टन s. u. उद्दिष्टन.
हृदयौपर्श (हृदय + औपर्श) VS. Pāṇ. 5,40. m. ein best. Fleischtheil
am Herzen (oder die Aorta) VS. 25,8. du. TS. 5,7,10,1 nach dem Comm.
Herz und Herzbeutel.
1. हृदय्य (von हृदय) VS. Pāṇ. 4,150. adj. (f. घ्रा) im Herzen be-
findlich: भ्रष्टा हृदय्यप्याकृत्या RV. 10,151,4. शोक AV. 6,18,1. मन्थयः
Bṛhā. P. 8,24,53. कामाः 11,20,29. am Herzen liegend, Lieb: Töchter 7,6,12.
2. हृदय्य adj. von हृद् VS. 16,44. richtig हृदय्य TS. 4,5,9,1.
हृदामय (हृद् + आ०) m. = हृद्रोग Verz. d. Oxf. H. 313, b, 11. Kā-
RAKA 10,11.
हृदावर्त (हृद् + आ०) m. Haarwirbel auf der Brust eines Pferdes
Trai. 2,8,44.
हृदि n. = हृद् (vgl. हृदि neben हृद्) Herz: पृषोर्दिष्क हृदि प्रि-
यम् RV. 6,53,6. 2,23,16. möglich auch 10,91,13.
हृदिक m. N. pr. des Vaters von Kṛtavarma MBh. 1,2434. 3,742.
779. 8,1058. 4307. Hariv. 2035. VP. 4,14,6. — Vgl. हृदिक्य und हृदीक.
हृदिनी f. = हृदिनी Fluss H. 1080.
हृदिशय (हृदि loc. von हृद्) adj. im Herzen steckend: वाक्शय्य
Spr. (II) 1549.
हृदिस्थ adj. im Herzen befindlich Çvetāçv. Up. 4,20. Suçr. 2,463,1.
घात्मन् Spr. (II) 7155. काङ्क्षित MBh. 13,2812. प्रजाः Bṛhā. P. 3,10,3.
Personen so v. a. Lieb R. 7,38,30. Spr. (II) 5076. Bṛhā. P. 1,9,10.
हृदिस्पर्श adj. VS. Pāṇ. 3,80. das Herz rührend, ergreifend, ent-
zückend P. 6,3,9, Vārt. 1. 2. स्तोम RV. 1,16,7. 10,47,7. 4,10,1. 10,
25,2. हृदिस्पर्कानुस्पर्क् Âçv. Ça. 5,19,5. Bṛhā. P. 5,14,42. 10,25,33.
31,10,39,16. — Vgl. दिविस्पर्श.
हृदिस्पर्श adj. dass. Bṛhā. P. 1,15,18.
हृदीक m. N. pr. = हृदिक Bṛhā. P. 1,14,28. 9,24,25.
हृदुत्सोद m. Uebelkeit, Würgen Suçr. 1,50,2.
हृदुत्सोश m. dass. Suçr. 2,464,3.
हृद्ग adj. bis zur Herzgegend reichend: घ्रापः M. 2,62.
हृद्गत adj. im Herzen befindlich, am H. liegend, dem H. zusagend:
शल्य R. 7,47,4. काम MBh. 5,62. 8,2419. भाव R. 3,19,17. प्रीति 7,
107,15. कोपधारण 3,41,35. दुःख 7,58,12. Varāh. Bṛh. S. 51,22. Per-
sonen R. 7,104,19. Spr. (II) 2371. Bṛhā. P. 7,13,21. घ्रापः so v. a. wohl-
schmeckend MBh. 1,772. neutr. R. 7,37,3,12. 87,23.
हृद्ग m. = हृद्रोग Rīgā. 20,44.
हृद्गोल m. N. pr. eines Berges P. 4,3,91. Schol.
हृद्गोलीय m. pl. die Anwohner des Hṛdgola ebend.
हृद्गन्ध m. = हृद्गण Rīgā. im ÇKDa.
हृद्गृह m. Herzkrampf KāRAKA 10,6.
हृद्गृह m. etwa Sodbrennen KāRAKA 9,4.
हृद्ग्रात und हृद्ग्रातन s. हृद्योत, हृद्योतन.
हृद्ग्व m. schneller Herzschlag Viebh. 1,11,16.
हृद्धार n. der Eingang zum Herzen Amṛtanād. Up. in Ind. St. 9,33.